

milda, lysande tonpelare framkallas av rörlöjtens säregna övertonsklang. Det står liksom ett skimmer av dagrar och skuggor kring denna pelares ton i förening med Flöjtkvint $2\frac{2}{3}$ '. Väljes den andra av de båda tillagda pelarna, Blockflöjt 4' och den tvåkoriga Tertianen $1\frac{3}{5}$ ' $1\frac{1}{3}$ ' erhålles en glasklart klingande ton.

Stråkstämmor fylla ej anspråken på konstruktion. De böra ej utgöra några medelpunkter, kring vilka andra stämmor få bero. De kunna dock inom den arkitektoniska helheten få en god detaljverkan neutralt inordnade i stommen. I föreliggande fall är en Fugara 8' eller Salcional 8' föreslagen. Färgglansen från en vibrerande bakgrund till dispositionen ger rörverket, härvidlag Dulcian 8'.

Denna studie har avsett en framläggning av en del belägg ur det kapitel, som rör orgelns arkitektur. Orgelns väsen har påtagliga föreningspunkter med gotiken, ej blott i sin yttre verkan i grupperade orgelfasader utan även det funktionella sammanhanget mellan orgelstämmorna. Likavisst som orgeln i musikhistorien faller inom ett kyrkomusikaliskt område, så torde dess släktskap med ett speciellare slags arkitekturhistoria vara uppenbar och därmed även ägnad att fylla en uppgift i form av ett mera speciellt konsthistoriskt problem.

Bertil Wester, fil. lic.

Herr N. G. Zettergren contra sin förening.

Herr N. G. Zettergren har i Tidskrift för kyrkomusiks septembernummer skrivit ett i hög grad oanständigt angrepp, riktat mot Centralstyrelsen för Sveriges Allm. Organist- och Kantorsförening och mot de särskilda stiftsföreningarnas styrelser. Han säger bl. a. att »på någon eller några måste väl skulden läggas» för att »intet gjorts»; han söker syndabockar och anser Centralstyrelsen och stiftsföreningarnas styrelser vara lämpliga. Vad då närmast Centralstyrelsen beträffar, så veta de föreningsmedlemmar som — tydligen i olikhet med skribenten — följt med denna styrelses verksamhet, att det arbetats. (Se Årsskriften!).

Centralstyrelsen har gjort och gör sin plikt; den har skrivit den ena gången efter den andra till regeringen, uppvaktat departementschefer, sökt intressera vederbörande för våra angelägenheter. Om resultat ej vunnits, är detta ej Centralstyrelsens fel, utan beror på omständigheter, över vilka styrelsen ej har makt att råda. Vilka som än suttit i Centralstyrelsen (kanske t. o. m. skribenten), hade troligen resultatet blivit otillfredsställande.

Artikeln innehåller även rena osanningar. Herr Zettergren anför, att 1933 års Centralstyrelsesammanträden kostat 1,330:— kr. och finner, att kostnaden under de 32 gångna åren alltså uppgått till 25,000 kr. Om skribenten studerar föreningens årsskrifter finner han att först de senare åren dagtraktamentet för Centralstyrelsemedlemmar varit 15 kr. med rättighet till resa II klass. De flesta av de 32 åren hava styrelsemedlemmarna haft endast 6 kr. i dagtraktamente och resa III klass; de

ha alltså fått själva vidkännas en stor del av kostnaderna för att kunna arbeta för kamraterna.

Herr Zettergren tyckes ej fatta, att han skadar den kår han tillhör. Det vore bättre att underlätta Centralstyrelsens arbete, än att försvåra detsamma.

Svante Sjöberg.

Recensioner.

FÖR BLANDAD KÖR.

Richard Gölz: Chorgesangbuch. Geistliche Gesänge zu ein bis fünf Stimmen. Bärenreiter Ausgabe 680. Bärenreiter-Verlag.

Anmälarer vet sig sällan tidigare ha tagit i sin hand en så omsorgsfullt sammanställd och så förnämligt redigerad sångsamling för kyrkligt bruk. Allt vad som fått plats är av yppersta kvalitet — i första hand kompositioner och sättningar av den lutherska kyrkans klassiker: Walter, Hassler, Prätorius, Schein, Resinarius, Kugelman, och Bach, intet efter Bach synes ha fått komma med. Men det som framdragits har ej en antikvarisk eller arkeologisk prägel. Alltsammans lever — och ligger där i väntan på att få nytt liv inom kyrkans murar. Ett sådant arbete har ej kunnat bli till utan ett mångårigt och energiskt praktiskt kyrkosångsarbete. Det är uppenbart att kyrkomusikdirektör Gölz i Tübingen — teologen — kyrkomusikern — här utnyttjat hela sin rika färd av praktisk erfarenhet och sitt vetande inom den klassiska protestantiska kyrkosången. Så har han åstadkommit ett arbete, till vilket den tyska kyrkosångsrörelsen är att lyckönska.

A. A.

Anders Jobs: Sången. Samling av en-, två-, tre- och fyrstämiga sånger från äldre och nyare tid. Nordiska Musikförlaget.

Det intressantaste och värdefullaste i Jobs sångsamling synes mig de här framdragna visorna från medeltiden och 1500-talet vara med deras ädla ton av kyrkostil och folkvisa. Det förmärkes tydligt att Jobs är väl förtrogen med deras värld. Han har gjort ett gott verk genom att framdraga dem.

Vid de gamlas sida meddelar utgivaren dock åtskilligt av färskaste datum. Åtskilligt av hans egen hand och i hans egen stil. Annat av mer eller mindre okända kompositörer. Och av ganska blandat värde. Bland sångerna återfinner man exempelvis melodien till John Browns body — d. ä. — Halta Lottas krog — fast till annan text. Utg. har förutsett att invändningar kunna resas och försvarar sig bl. a. med att vägen till höjande av skolorungdomens sångintresse till någon del kan komma att gå genom musikens lågländer. Jag är icke alldeles övertygad om att det verkligen för någon väg ut ur de sumpmarkerna. — Men denna invändning må icke få fördunkla det värdefulla i sångsamlingen.

A. A.

Meddelanden.

Psalmboksförslaget. Kgl. Maj:t har tillsatt en kommitté att överarbeta biskop J. A. Eklunds psalmboksförslag. Till ledamöter i kommittén har utsetts ärkebiskop Eidem, biskoparna J. A. Eklund och G. Aulén, professor N. Ahnlund och lektor E. Liedgren.

Alternativa melodier till nya psalmerna har av Kgl. Maj:t godkänts till att försöksvis brukas intill oktober månads utgång.

Av bristande utrymme tvingas Red. att till nästa nummer spara meddelanden om Lägre organistexamen samt uppsatser och insändare om Organistföreningarna.